

Harer is de taak om bij botsing tusschen kring en kring over en weer eerbiediging van elks grenzen af te dwingen.

Harer is de taak om de enkele individuen, en het zwakke in die kringen tegen misbruik van overmacht te beveiligen.

Zijn wij nu als Bond van Jongel. Vereenigingen op Geref. grondslag zoo zwak, dat wij gedwongen zijn de hand uit te strekken naar „Vaderlijke Staat“ met de bede: „Help ons toch!“

Hooft Mr v. Haeringen daar zelf over:

„Het raadsel van deze kracht schuilt in de zelfwerkzaamheid, het zelfbestuur, het verantwoordelijk zijn aan en voor elkander, de onderlinge samenbinding, den omgang, de trouw, zooals dit alles in Uw Vereenigingen wordt aangetroffen.“

Wij staan, ik zeg dit zonder hoogheid, maar met dank aan den Heere, die den arbeid zoo gezegend heeft, niet zwak als Bond, maar sterk! Door liefde wordt de arbeid in en voor de Vereenigingen en in en voor den Bond gedaan. Is een Bond zwak, die binnen een jaar tijds ruim f150.000 saamgebracht heeft? Is een Bond zwak, die een Bondsorgaan heeft als het onze? Is een Bond zwak, die een Bondsbestuur heeft kunnen inrichten, als wij thans mogen hebben? Is een Bond zwak, die een Bondsdirecteur heeft als den onzen, met wien ik wel in deze zaak van den Overheidssteun verschil van meening, maar aan wien lof gebracht moet worden voor zijn veeljarigen arbeid en wien groote organisatorische gaven zijn toegetrouwd? Is een Bond zwak, die, naar de Kroniekschrijver („Jongel. Blad“ no 36, Vrijdag 13 Mei 1921), dit geluid op den Nijmeegschen Bondsdag heeft doen hooren:

„Waar allerwege de roep weerklinkt om „staatsgeld, staatsgeld“, waar 't zelfs tot den eisch der moderne democratie behoort om op staatssubsidie als op staatskrukken te steunen, daar heeft onze jongelingschap kloek en krachtig doen hooren, dat zij van staatskrukken niet gediend was, doch op eigen, Calvinistisch-gezonde beenen gaan kon!“

Ja, zoo is het: wij strompelen nog niet naar „Vaderlijke Staat“ met de vraag: „help ons toch, want anders zijgen wij neer!“ Wij gaan op eigen, calvinistisch-gezonde beenen.

Ja maar, zoo wordt mij tegengevoerd, WIJ VRAAGEN niets aan „Vaderlijke Staat“, Vaderlijke Staat geeft ons subsidie, biedt het geld ons aan, stuurt ons zoo maar een mandaat, waarop wij f1500, f780 en f3000 in ontvangst kunnen nemen.

Nu moet allereerst nog de vraag beantwoord worden, aan het slot van mijn eerste artikel (No 27, Vrijdag 6 April 11.), gesteld:

„Kent het Rijk zoo maar de subsidies toe, deelt het maar uit, aan wie naar haar oordeel daarvoor in aanmerking komt, 't zij dan op gevraagd of aangeboden advies van den Centralen Jongdraad, of moeten de betrokken Jeugdorganisaties haar aanvragen indienen, of althans haar bereidwilligheid tot het aanvaarden van een subsidie te kennen geven? En zoo dit laatste het geval is: moet dit schriftelijk of mondeling geschieden?“

Een zelfde vraag wordt in „Jong Leven“, het orgaan der Haagsche Geref. Jeugdcentrale, gedaan door Dr K. Dijk:

„En nu nog een vraag: Is de subsidie aangeboden of gegeven, dan wel aangevraagd? Ik heb bijzonder reilen om deze vraag te stellen.“

Misschien wordt dit laatste door Dr K. Dijk er bijgevoegd, waar in no 36 van het „Geref. Jongelingsblad“, 28 Mei 1920, door den Redacteur gezegd wordt, nadat de onmacht der socialistische organisaties is aangetoond:

„Als we het wel hebben, ontvangt onze bond tot nu toe niets. Dit zal echter moeten veranderen!“

En even later:

„En bij de „verdeling“ is onze Bondsvoorzitter (dan zeker als lid van den Centralen Jongdraad) er zelf bij!“

Maar goed! Wij vragen zelf niets aan „Vaderlijke Staat“. Vaderlijke Staat geeft ons subsidie, biedt het geld ons aan, stuurt ons zoo maar een mandaat!

Wat nu?

Wel, dit antwoord: Gij, Overheid, oordeelt, dat wij stenn noodig hebben! Dat is echter niet zoo. Wij staan op eigen, calvinistisch-gezonde beenen. Wij zijn van Staatskrachten niet gediend! Wij aanvaarden uwe hulp niet! Gij gaat, wat onze organisatie betreft, van eene verkeerde gedachte uit!“

Dat oordeel geeft ook Dr K. Dijk in „Jong Leven“ (Maartnummer 1923 No 3).

Dat oordeel geeft ook Dr J. C. de Moor in „De Herant“, (Zondag 15 April 1923, no 2360)

onder „Leestafel“, hij eene beoordeeling van de brochure van den heer E. Visser. Hij zegt daar:

„Zoo krachtig als ik de uitbouwactie heb toegejuicht, zoo krachtig zou ik mij mode versetten, wanneer de Geref. Jongelingsbond staatssubsidie ging aanvaarden. Wij kunnen het zelf wel af en gaan niet op krukken loopen, omdat deze anders misschien door een minder degelijk mensch gebruikt zouden worden.“

Dat oordeel geeft ook Mr v. Haeringen zelf in zijn referaat aldus:

„Zoo kan ik mij denken, dat uw Bond en de aangesloten Vereenigingen in hun tegenwoordigen stand van ontwikkeling stoffelijken overheidssteun overbodig zouden achten, omdat daaraan geen behoefte bestaat. Stelt, uw arbeid, zowel in zijn centrale organisatie, als in zijn plaatselijke vereenigingen, acht zich financieel krachtig genoeg voor het tegenwoordige en heeft geen nieuwe plannen, die om geldelijke redenen onuitgevoerd moeten blijven, dan acht ik principieel bezien, het meest juiste antwoord aan de Overheid: „Uw aanbod, dat zich grondt op een tekort aan eigen kracht, zal door ons niet worden aanvaard, want uw onderstelling is ten aanzien van ons onjuist, of althans nu onjuist.“ (Spatieeringen van mij.)

Nu kan men wedervragen: „Is uw arbeid geheel volmaakt? Ontbreken er geen hulpmiddelen? Openden zich geen perspectieven voor verderen uitbouw van den arbeid? Wat dunkt u: zouden Vereenigingsgebouwen met lees- en conversatie-zalen, zonden zomerkampen, zonden lokaliteiten of terreinen voor lichamelijke oefening buiten uw gebied moeten blijven vallen?“ Zoo vraagt ook Mr v. Haeringen.

Ons antwoord hierop kan kort wezen! Zoolang de Bondsarbeid menschenwerk is, zal er veel te wenschen overblijven. 't Ideaal grijpen, doen wij nooit. Maar daarom is Overheidssteun nog niet geboden, noch noodzakelijk. Waarvoor kan dan deze steun niet gehoden worden!

En wat het doel van onzen Bond en Vereenigingen betreft: we blijven werkzaam voor de geestelijk-zedelijke vorming. Art 2a van ons Bondsreglement zegt:

„De Bond beschouwt het als de roeping der Jongelingsvereenigingen op Geref. grondslag, om, overeenkomstig ons Calvinistisch volkskarakter, werkzaam te zijn tot het doen kennen en belijden der Gereformeerde beginselen voor Kerk, Staat en Maatschappij.“

Dat is de Bondsidé. En daarom bemoeien wij ons niet met lokalen of terreinen voor lichamelijke oefeningen, enz. enz. Niet, omdat deze dingen ons onverschillig zijn. Maar omdat ze niet tot het terrein van onzen streng begrepen GEESTELIJK-ZEDELIJKE ARBEID behooren. Daarvoor kunnen andere Vereenigingen of Corporaties zorg dragen.

Zoo is ook de meening van den Redacteur van het Geref. Jongelingsblad, die in het nummer van twee weken geleden (Vrijdag 13 April 1923, no 33) in een driestar: „Een huwelijk in voorbereiding“, o.a. zegt:

„De lichamelijke opvoeding van den jongeling is niet de taak van onzen Bond of van onze Vereenigingen. Toch is zij ons in geen deele onverschillig. Wij wenschen echter, dat door eene andere, zelfstandige organisatie dit niet onbelangrijk werk, voor zoo veel noodig, zal worden verricht.“

En wat de perspectieven van den verderen uitbouw van den arbeid van den Bond betreft, we verwachten het van den Heere, die tot nog toe ons werken zoo rijkelijk heeft gezegend. Toen we een Bondsbestuur en een Bondsdirecteur noodig hadden, hebben wij niet aan „Vaderlijke Staat“ gevraagd: „help ons!“ Wij zijn er zelf op uitgegaan, nadat wij ons biddend hadden voorbereid. En onze uitbouwactie mocht rijk gezegend worden. En als we voor onzen arbeid nog meer noodig hebben, dan zullen wij ons weer in geestdrift en enthousiasme aanwenden. En in God zullen wij kloek daden doen! Want wij zijn o zoo bang, dat onze ruggegraat gebroken zou worden. En dat geschiedt, gelijk in ons Bondsorgaan van 13 Oct 1922 gezegd wordt door den Redacteur, als men de Jeugdorganisaties ook maar LEERT op den Staatsarm te steunen.

Wij doen het dus niet, steunen op den Staatsarm! En wij willen het ook niet geleerd worden! Wij staan op eigen, calvinistisch-gezonde beenen!

En wij zullen in Gods kracht daarop blijven staan!

Een volgend maal verder.

Amsterdam.

B. A. KNOPPERS.

LITERATUUR EN KUNST.

Het Grieksche heldendicht.

IV.

Waarop berust nu de altijd weer nieuwe aantrekkingskracht van deze gedichten? Na een tijd van bijna 30 eeuwen zijn ze nog niet verouderd, en hebben ze niets van hun oorspronkelijke frisheid verloren.

We voelen ons verplaatst in een andere, een schoonere wereld, als we ons in deze gedichten verdiepen, en in zulke oogenblikken als we over ons voelen komen de bekoring, die er uitgaat van deze oer-oude maar toch eeuwig-jonge poëzie, zijn we geneigd alle kritische geleerdheid, die ons het geloof aan de eenheid van des dichters werken wilde ontnemen en waaraan we ons in een nuchter oogenblik gaarne gewonnen gaven, voor kennisgeving aan te nemen.

Nu is het een onmogelijke eisch een welgeformuleerd afdoend antwoord te geven op de vraag, wat nu precies de oorzaken zijn van de onsterfelijkheid van Homerus' gedichten. Een hoogdraven de lof-predikatie is hier goedkoop genoeg, maar wij benaderen de schoonheid niet met onze woorden-opstellingen. De schoonheidsaantroering is mysterie, en wij verklaren het mysterie niet met onze vlakke terminologie. Zoo kunnen wij ons ook de schoonheid van Homerus' poëzie niet laten demonstrieren.

Het mysterie wikt al verder terug, hoe meer leven wij aaken met onze armzalige woorden.

De schoonheid moeten wij vooral niet beredeneeren, maar ondergaan!

Onder dit voorbehoud (en nu openbaart zich toch ook weer de noodzakelijkheid van het woord) ga ik dan toch iets zeggen over de schoonheid van Homerus' gedichten.

Toen Schiller in 1795 zijn Homerus weer ging lezen, schreef hij aan Goethe, dat het hem was, alsof hij zom „in einem poetischen Meer“. Zoo gaat het nog elk ontvankelijk lezer. Deze toovenaar legt beslag op ons gevoel en ons denken tegelijk. Hij wordt, zegt Goethe, door allen gelezen, door allen gehoord, omdat hij zich weet hemind te maken, — zich weet „in te dringen“ in den goeden zin des woords!

Homerus' gedichten zingen van het algemeen-menschelijke. Al wat er leefde en leeft in een menschelijke ziel, het eeuwig-menschelijke, dat is wat ons in de homerische poëzie tegemoet treedt in zulk een frisheid en oorspronkelijkheid, dat het voor elk menschengeslacht weer nieuw en waar is! In de 18de eeuw werd Homerus niet ten onrechte genoemd een „Originalgenie“!

Een op den voorgrond tredende karaktertrek van Homerus' poëzie is haar zonnige vroolijkheid: het is een glanzende lichtende wereld, hoeveel vreeslijks en treurigs er ook in gebeurt. Het is opmerkelijk, hoe dit laatste op den achtergrond treedt. Van ziekte hooren wij bijna niets, en (wat opmerkelijk is in een gedicht als de „Ilias“ vol wapen- en kletter) van het lijden der gewonden wordt nooit gesproken. Op het slagveld liggen alleen maar dooden. Als de dichter zijn helden levend van het strijdtooneel wil verwijderen, zijn het altijd weinig tekenende wonden, die ze opgelopen hebben. (Ook geen van de beroemde Homerische „vergelijkingen“ (waarover later) spreekt van een verwonding. Zelfs de ontrouwe dienstmaagden, die op bevel van Odysseus hij zijn terugkomst, als hij wraak neemt, worden opgehouden, laat Homerus maar even spatelen!

Een ding is slechts vreeselijk en onbegrijpelijk, dat het leven in deze zonnige wereld ons moet ophouden. Dat werpt een donkere schaduw over het zonnige schilderij.

De eenige, die het leven nooit optimistisch kan bezien, is Achilles. Hij had zijn eigen lot in de hand gehad. Tusschen een kort maar roemvol leven en een lang, maar roomloos bestaan, had hij mogen kiezen en hij had het eerste gekozen. Nu berooft hem Agamemnon's beleediging van de eer, die Jupiter hem toch wel schuldig geweest was als vergoeding voor zijn korte leven. Na Patroclus' dood zegt hem zijn moeder Thetis, dat het hem beschoren is dadelijk na Hector te sterven, en hij let er niet eens op. Maar midden in het gewoel van den slag vervolgt hem de gedachte aan zijn vroegen dood. Dat treft ons in de woorden, die hij richt tot een overwonnen vijand, die hem smeekt zijn leven te sparen: „Wat jammer ge toch? Ook Patroclus stierf, die u ver overtrof. Ziet ge niet, hoe groot en schoon ook ik ben? Een edelman is mijn vader, een godin mijn moeder, en toch hangt ook mij het doodslied boven het hoofd. Het zal morgen zijn of avond of middag, en ook ik word door speerworp of pijlschot van het leven beroofd.“

De tragiek van deze woorden is iets geheel eenig bij Homerus. Als hij, Achilles, sterven moet, wat hebben dan zij, die geringer zijn dan hij, te klagen? Dat hij zoo goed weet, wat hem wacht, — dat is het verschrikkelijke!

Hoe anders ziet Hector, in vele opzichten het tegenbeeld van Achilles, de toekomst tegemoet. Hij weet wel, dat, maar niet wanneer hij sterven moet.

Fijn en scherp is de karakterteekening bij Homerus. Als levende menschen brengt hij ons

zijn heiden
en alle volk
den als to
dreeg voor e

Aan de s
hebben mac
die, kwetsba
niet bereket
anbreekt a
voordeel ach
Agamemnon
boven alles
ning door Z
troon 3. Zijn
Hephæstus
oppergod;
en Hermes
van het vor
ten is.

Daarom is
den. Het zor
opofferen, o
leger op het
zijn als hij e

Hoe fijn i
„Ilias“ deze
onverzettelij
toorn van A
swellen, tols
kan, en in h
woordacht

Zijn tegen
van het edel
zijn dapperh
zijn jeugdige
beschooren,
teed hem to
karakter gele
drink van h
de jongeling

hoogers best
toorn over e
vriend te w
dood tegen
levens. Noo
erste gezang
medelijdelij
Priamus ter

Hector is
niet niet vri
voor het vaz
van Troje!
held voor vr
reerend afsch
men Astyane
scheidstoone
schap van ge
loopt dan
maak zoude
klassieken e
a bij den Ho
achterlaat.

Zoo berus
Homerus' po
van zuivere,
ons in hem v
verliezen, da
den in een
volk, — des
de trouw en
menschelijke
zijn zal, gete

Waarlijk, g
die met een
heeft zulke
scherpe wa
enbelangrij
die ons blind
ons van alle
Homerus leet

Waarlijk v
die in deze
gebonden doe
tuur, overal
narrische na
Hades is mij
hij in zijn ha
geldt ook vo
en handelen
deze Homeris
en wenschen
hoe „rücksich
dat wij toch z
bergen. Het z
niet „pedant“
als Odysseus
den beroemde
tekt“. Als w
derlijk nalieve

De